

O`zbekiston Respublikasi Oliy va O`rta maxsus ta`lim vazirligi.

Qarshi Davlat Universiteti

Milliy g`oya, huquq va ma`naviyat asoslari kafedrasи

“Tasdiqlayman”

O`quv ishlari buyicha

“Tasdiqlayman”

O`quv bo`limi boshlig`i

ISLOM DINI ASOSLARI VA MA`NAVIYATI FANIDAN

ISHCHI D A S T U R I

Ushbu ishchi dastur Milliy g`oya, huquq va ma`naviyat asoslari kafedrasining № «___» «___»
«_____» _____ yilda yig`ilishida muhokama etilgan va tasdiqlangan. Pedagogika psixologiya
fakul`teti ilmiy uslubiy kengashining № «\_\_\_» «\_\_\_» «\_\_\_\_\_» \_\_\_\_\_ yildagi yig`ilishida
muhokama etilib o`quv jarayonida foydalanishga tavsiya etilgan.

«Tasdiqlayman»

Fakul`tet dekani

«___» _____ 200 yil

«Tasdiqlayman»

Milliy g`oya, huquq va
ma`naviyat asoslari
kafedrasining mudiri

“___” ----- 200 y

Namunaviy dastur Nizomiy nomidagi TDPU ning ilmiy kengashi tomonidan
2003 yil 3 sentyabrda tasdiqlangan.

Ishlab chiquvchilar:

prof.I. Xudoyberdiev   F.f. n. M. Rajabov

«ISLOM DINI ASOSLARI VA MA`NAVIYATI» kursi buyicha ma`ruza va amaliy mashgulotlar jarayonida amalga oshiriladigan reyting ballarining texnologik xaritasi.

№	M a v z u l a r	Ajratilgan soatlar		Reyting ballari		
		Ma`ruza	Amaliy	«J.B» uchun talabaga ukuv jarayonida belgilangan ballar	«O.B» uchun belgilangan ballar	«Ya.B» uchun belgilangan ballar
1	Fanning predmeti,vazifalari.Islom dini.Islom dinning Markaziy Osiyo va shark xalklari madaniyati rivojidagi urni.	2	2	5	3,5	1,5
2.	Muxammad Alayxissalom tomonidan islam dinining arab kabilalariga singdirilishi tarixi,xijratning asosiy sabablari.	2	2	5	3,5	1,5
3.	Yagona arab davlatining yuzaga kelishi,Muxammad va choryorlar tomonidan islam dinining boshka millat ,elat va davlatlarga tarkatilishining madaniy va ijtimoiy-siyosiy axamiyati.	2	2	5	3,5	1,5
4.	Kur`oni Karim-islam dinining mukaddas kitobi,uning yuzaga kelishini tarixi.Islomda sunniylik va shialik.	2	2	5	3,5	1,5
5.	Arablar tomonidan islam dinining Movaraunnaxrga tarkatilishi.Kesh,Nasaf,Buxoro va Samarkand shaxarlarining arablar tomonidan zapt etilishi va Movaraunnaxrda buddaviylik dini madaniyati urnida islam dini madaniyatining shakllantirilishi.	2	2	5	3,5	1,5
6.	Islomda ilm va irfon.Ilm va irfon-ma`naviy kamolot ilmi.Xadislarda axlok,odob,diyonat va iymon masalalari.	2	2	5	3,5	1,5
7.	Tasavvuf ta`limoti va islam.Tasavvuf ta`limotining nazarkarda insonlarni etishtirishdagi urni.	2	2	5	3,5	1,5
8.	Mustakillik va islam.Dunyoviy davlat kurilishida dinga,dindorga va diniy birlashmalariga munosabat.	2	2	5	3,5	1,5
9.	Islam dinida xukuk.Islom xukukidagi birinchi Kodeks-«Maxalla»ning yaratilishi va uning axamiyati.Islom ta`limoti ayollar xukuki xomiysi.	2	2	5	3,5	1,5
10 .	Mustakillik va diniy bagrikenglik /tolerantlik/,bu ijtimoiy jarayonda islam dinining urni.	2	2	5	3,5	1,5
Jami:		20	20	50	35	15

I-Mavzu: Islom dini va ma`naviyati fanning predmeti,vazifalari.

2 soat

«Islom dini va madaniyati» fanini urganishdan asosiy maksad.

Jaxon dini sifatida islom dinining yuzaga kelishi –Markaziy Osiyo va Shark xalklarlarini axlok,odob,diyonat va iymonga,uzga dinlarga bagrikenglarga munosabat-da bulishini asoslaridan biri.

Islom –madaniyati va ma`naviyati. Mustaqillik jarayonida islom ma`naviyati va madaniyatiga to`g`ri munosobat

I-Mavzu buyicha amaliy mashgulot uchun savollar:(2 soat)

- 1.Islom dinining yuzaga kelishi va rivojining Maraziy Osiyo va Shark xalklari madaniyati va ma`naviyati rivojidagi urni.
- 2.Islom dinning yuzaga kelishi tarixi.Ibroxim paygambar tomonidan ilgari surilgan yakkaxudolik dini islomning Muxammad paygambar tomonidan arab kabilalariga singdirilishi tarixi va asosiy ijtimoiy sabablari.
- 3.Muxammadning islom yakkaxudolik dinini singdirishdagi say`i-xarakatlari,uning Makkadan Madinaga kuchib utishining tarixiy va ijtimoiy sabablari.Xijratning tarixiy ijtimoiy urni.
- 4.Mustakillik jarayonida islom va boshka dinlarga tugri va ob`ektiv munosabat.Diniy bagrikenglik talablari.

II-Mavzu:Muxammad Alayxissalom tomonidan islom dinining arab kabilalariga singdirilishi tarixi,xijratning asosiy sabablari.

2 soat

Muxammad Alayxissalom tomonidan kupxudolik dinidan yakkaxudolikka utilishining asosiy sabablari.Poletizm va monotizm, ko`pxudolikdan yakka xudolikka o`tish sabablari. Arab kabilalari tomonidan yakkaxudolik diniga gayrikuzlik bilan karashning sabablari.

Ijtimoiy tarakkiyotda kupxudolikdan yakkaxudolikka utishning tarixan zarurligi.
Muxammad-yakkaxudolik dini-isломning targibotchisi va asoschisi.

II -Mavzu buyicha amaliy mashgulot uchun savollar:(2 soat)

- 1.Islomning mukaddas kitobi-Kur`onning yuzaga kelishini tarixiy,ijtimoiy sabablari.Kur`onning yaratilish tarixi.
- 2.Kur`on va xadislar.Xadislarda axlok,odob,insoniylik masalalari.
- 3.Islom va xotin-kizlar.Kur`onda xotin-kizlar xukuklarining bayoni.
- 4.Din va yoshlar.Mustakillik jarayonida yoshlarning dinga va ilmiy bilishga tugri va konuniy munosabatlari asosi.

III-Mavzu:Yagona arab davlatining yuzaga kelishi. Muxammad va choryorlar tomonidan islom dinining boshka millat,elat va davlatlarga tarkatilishining madaniy va ijtimoiy-siyosiy axamiyati.

2 soat

Muxammad tomonidan 610 yildan e`tiboran islom dinining targibot etilishi Jabrail Alayxissalom tomonidan Muxammad islom dini tugrisida berilgan fatvolar.622 yilgi umirat uning asosiy sabablari.Madinaga xizmat Muxammad tomonidan yagona arab davlatini barpo etilishi Muxammad arab davlatining yagona xukmdori.Muxammad,choryorlar Abu Bakr Siddiqiy,Umar,Usmon va Aliyorlar tomonidan islom dinini boshka millat va elatlarga tarkalishining tarixiy madaniyat va ijtimoiy-siyosiy axamiyati.

III-Mavzu buyicha amaliy mashgulot uchun savollar:(2 soat)

- 1.Kupxudolikdan yakkaxudolikka utishning asosiy tarixiy va ijtimoiy sabablari.Islom-yakkaxudolik dini.
- 2.Islom dinida sunniylik va shialik.Choryor Alining paygambar darajasiga kutarishga urinishlar,uning ijtimoiy okibatlari.
- 3.Makka va Madina suralari va ularning Kur`ondagi urni.
- 4.«Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar tugrisida»gi Konun yangi taxririning moxiyati.

IV-Mavzu:Kur`oni Karim –islom dinining mukaddas kitobi,uning yuzaga kelishini tarixi.Islomda sunniylik va shialik.

2 soat

Kur`on-islom dinining mukaddas kitobi.

Kur`onning Jabrail Alayxissalom tomonidan kism-kism kilib Muxammadga berilishi.Makka va Madina suralari.Kur`onning mazmun moxiyati va tarkibi.Islomda sunniylik va shialik, ushbu yunalishlarning islomdagi bulinishga olib kelishi.

IV- Mavzu buyicha amaliy mashgulot uchun savollar:(2 soat)

- 1.Muxammad paygambar yagona arab davlatining tashkilotchisi,kozisi va boshkaruvchisi.
- 2.Choryorlar davrida kushni davlatlar va xalklarning arablar tomonidan bosib olinib,islom dinini urnatilishi va uning tarixiy,ijtimoiy sabablari.
- 3.Buddaviylik dini va islom.Buddaviylik dini urnida islom dinini urnatilishining asosiy tarixiy sabablari.
- 4.Uzbekiston Konstitusiyasi dinga munosabat tugrisida.

V-Mavzu:Arablar tomonidan islom dinining Movaraunnaxrga tarkatilishi.Kesh,Nasaf,Buxoro va Samarkand shaxarlarining arablar tomonidan zapt etilishi va Movaraunnaxrda buddaviylik dini madaniyati urnida islom dini madaniyatining shakllantirilishi.

2 soat

Arablar tomonidan islomning Movaraunnaxrga tarkatilishi.Kesh,Nasaf va Buxorolarning arablar tomonidan buysundirilishi va islom dinining singdirilishi.

Tarixnavis Norshoxiyning “Tarixi Buxoro”asarida arab boskini va islomning urnatilishi xakida. O`zidan ancha yuksak rivojlangan buddaviylik dini va madaniyati urnida islom dini madaniyatining urnatilishi va uning ijtimoiy tarixiy oqibatlari

V- Mavzu buyicha amaliy mashgulot uchun savollar:(2 soat)

- 1.Islomda xanafiylik xukukshunosligi.Kur`onda inson xukuki masalalari.
- 2.Islomda ilm va irfon.Ilm va irfon-ma`naviy kamolot ilmi.Xadislarda axlok,odob,diyonat va iymon masalalari.
- 3.Kur`onning suxuf va musxaf variantlari.Usmon Kur`onining yuzaga kelishi tarixi.Kur`on turt nusxasining yaratilishi tarixi.
- 4.Islomda uzidan avvalgi dinlarning ayrim urf-odatlarini saklanib kolinishining sabablari.

VI-Mavzu:Islomda ilm va irfon.Ilm va irfon-ma`naviy kamolot ilmi.Xadislarda axlok,odob,diyonat va iymon masalalari.

2 soat

Ilm va irfonning uzviyiliги.Ilm va irfon ma`naviy kamolot ilmi.Islom va xadislardan.Mukaddislar.Islom va Kur`on xakida.Xadislardagi axlok,odob,diyonat va iymon masalalari.

Imom Buxoriyning hadislari eng ishonchli hadislari va Qur`ondan keyingi asosiy manbalardan biri.

VI- Mavzu buyicha amaliy mashgulot uchun savollar:(2 soat)

- 1.Arablar tomonidan Kesh va Nasaf shaxarlarining istilo etilishi va islom dinining urnatilishi.
- 2.Mukanna/Ibn-Xoshim/ tomonidan arab kushinlariga karshi kurash va uning okibatlari.
- 3.Islom va Kur`onda oila,nikox munosabatlari.
- 4.Prezident Islom Karimov dinning jamiyat va fukarolar xayotidagi urni tugrisida.Yangicha tafakkur va uning asosiy kismlari.

VII-Mavzu:Tasavvuf ta`limoti va islom.Tasavvuf ta`limotining nazarkarda insonlarni etishtirishdagi urni.

2 soat

Tasavvuf va islom. Tasavvuf falsafasi va komillik muommosi. Komil insonni shakllantirishning asosiy talablari va mezonlari. Tasavvuf falsafasining asosiy bosqichlari (suluklari) bosqichma-bosqich komillikka qo`yilgan dadil qadam. Sobiq tuzum davrida tasavvuf falsafasiga bir tomonlama noto`g`ri yondashuv. Mustaqillik jarayonida tasavvuf falsafasiga davr talablari asosida to`g`ri va ob`ektiv yondashuv. Komil inson talablari asosida barkamol insonni shakllantirish usullari va vositalari. Prezident I. Karimov barkamol insonni shakllantirish to`g`risida.

VII - Mavzu buyicha amaliy mashgulot uchun savollar:(2 soat)

- 1.Islom va tasavvuf ta`limoti.Tasavvuf ta`limotining asosiy boskichlari.Xakikat boskichi-inson kamoloti boskichidir.
- 2.Arablar tomonidan Buxoro va Samarkand shaxarlarining istilo etilishi va islom dinining urnatilishi.Narshoxiyning «Buxoro tarixi» asari,uning tarixiy axamiyati va moxiyati.
- 3.Mustakillikni mustaxkamlashda fukarolar va dindorlar xamkorligi.Diniy erkinlik masalasi.
- 4.Islom-madaniyat va ma`rifat.

VIII-Mavzu:Mustakillik va islom.Dunyoviy davlat kurilishida dinga,dindorga va diniy birlashmalariga munosabat.

2 soat

Mustakillik jarayonida islom.Dunyoviy davlat kurishda dinga dindorga va diniy uyushmalarga munosabat Respublika Konstitusiyasi,«Vijdon erkinligi tugrisida».

Konunning yangi taxriri dinga munosabat tugrisida.Din e`tikod,siyosat-goya.Bu ikki tushunchani uzurnida kullanilishi zarurligi.

VIII - Mavzu buyicha amaliy mashgulot uchun savollar:(2 soat)

- 1.Tarixnavis Narshoxiyning Buxoroda islom dinini urnatilishi tugrisida koldirgan tarixiy yodgorliklari va ularning axamiyati./ «Buxoro tarixi» asari asosida/.
- 2.Shariat va tarikat boskichlarining inson kamolidagi urni.Tasavvuf ta`limoti buyuk nazarkardalarni etishtirib beruvchi mukaddas yul.
- 3.Diniy akidaparastlik,diniy ekstremizm va fundamentalizm,ularning kurinislari/vaxxobiylilik,xezbit-taxrir,akromiylik,nurchilik va sh.k/
- 4.Din e`tikod,siyosat goya.Dinni siyosatlashtirishning jamiyat rivojidagi salbiy ta`siri va unga karshi murosasizlik.

IX-Mavzu:Islom dinida xukuk.Islom xukukidagi birinchi Kodeks-«Majalla»ning yaratilishi va uning axamiyati.Islom ta`limoti ayollar xukuki xomiysi.

2soat

Islom va xukuk.Islom dinidagi birinchi Kodeks «Majalla»ning yaratilishi-isлом konunshunosligining asosi.

Islom va ayollar,Islomda va Kur`onda ayollar xukuklarining bayoni.Islom ayollar xukukining xomiysi. Muhammad alayhisalom buyuk mu`tabar onalar to`g`risida. O`zbekiston Respublikasi Konstitusiyasi va muhim xujjatlar xotin-qizlar huquqlari to`g`risida

IX- Mavzu buyicha amaliy mashgulot uchun savollar:(2 soat)

- 1.Islomda xanafiylik xukukshunosligi.Fikxshunoslar islom konunchiligi tugrisida.
- 2.«Majalla» isлом fikxshunosligining asosi. «Majalla» yuzaga kelishida «Konunnoma» va «Tanzimat» davrlari.
- 3.«Kalom» isлом konunshunosligining asoslaridan biri.
- 4.Uzbekiston Konstitusiyasining 31 va 61-moddalari dinga va diniy birlashmalariga munosabatning konuniy asosi.

X-mavzu:Mustakillik va diniy bagrikenglik /tolerantlik/,bu ijtimoiy jarayonda islom dinining urni.

2 soat

Mustakillik va diniy bagrikenglik /tolerantlik/.Mustakillik jarayonida yangicha tafakkurni shakllantirishda dinning urni.Dunyoviy davlat kurilishi va din.

Islom-ota-bobolarimiz tavof etgan mukaddas e`tikod. Materializmga asoslangan kemtik tafakkurni to`ldirishda islom dinining o`rni va mohiyati. Istiqoldan porloq istiqbolga o`tishda islom dini va ushbu din dindorlarning o`rni.

X- Mavzu buyicha amaliy mashgulot uchun savollar:(2 soat)

- 1.Uzbekistondagi mavjud dinlar va ularga kupmillatli davlat fukarolarining konuniy munosabatlari.Diniy konfissiyalar,ularning vijdon erkinligi va diniy birlashmalarga konuniy munosabatni ta`minlashdagi urni
- 2.Din,diniy madaniyat va ma`rifatni madaniy va ma`naviy meros bilan uygunlashtirish yullari va ularning jamiyat tarakkiyotidagi urni.
- 3.Mustakillik va islom.Dunyoviy davlat kurilishida dinga konuniy munosabat.
- 4.Mustakillik va diniy bagrikenglik/tolerantlik/ va uning mustakillikni mustaxkamlashdagi xamkorlikdagi urni.

Adabiyotlar:

- 1.Prezident I.Karimovning 2005 yil 13-14 may kunlari Andijon shaxrida ruy bergen fojiali vokealar yuzasidan Oksaroy karorgoxida, xamda 17 may kuni Uzbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasida mamlakatimiz va chet el jurnalistlari va diplomatik korpus vakillari uchun utkazilgan yigilishlarda bildirgan fikr va muloxazalarini mujassamlashtiruvchi «Uzbek xalki xech kachon, xech kimga karam bulmaydi» asari. Toshkent «Uzbekiston»2005 yil.
- 2.I.A.Karimov. Uzbekiston demokratik tarakkiyotning yangi boskichida. Toshkent «Uzbekiston» 2005 yil, 22-89 betlar.
- 3.Karimov I.A “Imperiya davrida bizni ikkinchi darajali odamlar,deb xisoblashar edi.(“Nezavisimaya gazetasi” muxbirining savollariga javoblar)Toshkent.”Uzbekiston” 2005 yil.
- 4.Karimov I.A.“Bizning bosh maksadimiz-jamiyatni demokratlashtirish va yangilash, mamlakatni modernizasiya va islox etishdir.Tosh.”Uzbekiston” 2005 yil.
- 5.Karimov I.A.Uzbekistonning uz istiklol va tiarakkiyot yullari.T.1992 yil.
- 6.Karimov I.A.Uzbekistonning uz istiklol va tarakkiyot yuli.T.Uz-n 1996 yil.
- 7.Karimov I.A.Vatanimiz tinchligi va xavfsizligi uz kuch kudratimizga xalkimizning xamjixatligi va bukilmas irodasiga boglik.Oliy majlisning 2 chakirik HIV sessiyasida suzlagan ma`ruzasi.Tosh.Uzbekiston 2004 yil.
- 8.Karimov I.A.Uzbekiston HHI asr busagasida: xavfsizlikka taxdidi va barkarorlik shartlari.T.Uzbekiston 1997 yil.
- 9.Karimov I.A.Oollox kalbimizda,yuragimizda.T.1999 yil.
10. Karimov I.A.Uzbekiston buyuk kelajak sari.1998 yil.
11. Uzbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi.T.1992 yil
12. «Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar tugrisidagi» Uzbekiston Respublikasining Konuni /yangi taxriri/ Uzbekistonning yangi konunlari,№19 T.Adolat,1998 yil 15 may 2-bet.
13. E`tikod erkinligi konuniy asosda bulsin./Uzbekiston Respublikasi Prezidenti I.Karimovning Oliy Majlis HI sessiyasida suzlagan nutki.Xalk suzi.1998 yil 5 may.
14. Azimov.A.Islom va xozirgi zamon.T-1992 yil.
15. Borisov A.B.Rol` Islama va vnutrenniy i vneshey politike Egupta /HH vek/ M.Nauka.1991 yil 213 s.
16. Churakov M.V.Narodnoe dvijenie v Magrube pod znamenem xaridjizma.M.Nauka.1990 yil 208 s.
17. Juraev U.Saidjonov Y.Dunyo dinlari tarixi.T.1998 yil.
18. Abdusamedov A.Dinshunoslik asoslari.T.1995 yil.
19. Yuldashev U.Raximjonov D,Komilov M.Dinshunoslik /ma`ruzalar matni/T.2000 yil.
20. Kudratxujaev Sh,Kirgizboev A.Terrorizm tarakkiyot kushandasasi.T.2002 yil.
21. Milliy istilol goyasi:asosiy tushuncha va tamoyillar./ma`ruzalar matnlari uchun materiallari/T-2001 y,138-140,143-144 betlar.
22. Umarova Nigora.terror ortidagi terror.Xalk suzi gazetasi.16 oktyabr.2001 yil.

23. O'zbek xalqining Islom madaniyatiga qo'shayotan beqiyos hissasi. Prezident I. Karimov Turkiston Press nodavlat axborot agentligi muhbiriga bergen enterv'yu "O'zbekiston ovozi" 24 fevral 2004 yil
24. Islom huquqida meros. Toshkent Islom Uneversiteti ilmiy –tahliliy ahborot jurnali, №1 2003 yil 51-55 betlar
25. Islom huquqida Birinchi Kodeks-“Majalla ” ning yaratilishi va uning ahamiyati Islom Uneversiteti ilmiy – tahliliy ahborot jurnali, №1 2003 yil 28-30 betlar
26. Xoji Ismatulloh Abdulloh Markaziy Osiyoda Islom madaniyati Toshkent Sharq matbaa aksionerlik kompaniyasi Toshkent 2005 yil

**«Islom dini madaniyati va ma`naviyati» fanidan nazorat
v a r i a n t l a r i.**

Variant-1

- 1.Kupxudolikdan yakkaxudolikka utishning asosiy sabablari.Muxammad-isлом dini asoschisi.
- 2.Islom va Kur'on.Islomda xukuiy munosabatlar.
- 3.Mustakillik va isлом.Dunyoviy davlat kurilishida isломga munosabat.

Variant-2

- 1.Yagona arab davlatini shakllantirishdagi urinishlar.Arab kabilalarining yakkaxudolik diniga munosabati.
- 2.isломda sunniylik va shialik.
- 3.«Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar tugrisida» gi konun yangi taxririning moxiyati.

Variant-3

- 1.Kur'on va xadislar.xadislarda axlok va odob masalalari.
- 2.Islom va xotin-kizlar.Kur'onda xotin-kizlar xukuklarining bayoni.
- 3.Uzbekiston Konstitusiyasi dinga munosabat xakida.

Variant-4

- 1.Movaraunnaxrda isлом dinining urnatilishi va unig ijtimoiy-tarixiy axamiyati.
- 2.Tarixnavis Norshoxiyning Buxoroda isлом dinini urnatilishi tugrisidagi koldirgan yodgorliklari va uning axamiyati.
- 3.Din va yoshlar.Mustakillik sharoitida dinga tugri va ob'ektiv munosabat.

Variant-5

- 1.Muxammad tomonidan Madinada isлом dinining urnatilishi va uning tarixiy saboklari.
- 2.Makka va Madina subalari va ularning Kur'ondagi urni.
- 3.Din-e'tikod,siyosat-goya.Xar kanday jaxolatga karshi ma'rifat orkali kurashishning tarixan zarurligi.

Variant-6

- 1.Arablar tomonidan Kesh va Nasaf shaxarlarining istilo etilishi va uning erli axoli xayoti tarixidagi urni.
- 2.Buddaviylik va isлом.Buddaviylik urnida isлом madaniyatining urnatilishi.
- 3.Choryorlar davrida isлом dinining boshka millat va elatlarga tarkatilishi.

Variant-7

- 1.Mustakillik- xotin-kizlar va isлом.Islomda xotin-kizlar xukuklari.
- 2.Diniy konfissiyalar,ularning mustakillik sharoitidagi urni va xukuiy kafolatlari.
- 3.Diniy mutaassiblik va unga karshi murosasizlik.

Variant-8

- 1.Islom xukukining turt asosiy manbasi va ular alokadorligining birinchi islom Kodeksi «Majalla» dagi urni.
- 2.Mustakillik va diniy bagrikenglik.
- 3.Islom Karimov islom dini va uning fukarolar turmush tarzidagi urni xakida.

Variant-9

- 1.Diniy ekstremizm va diniy akidaparastlik, ularning xakikiy diniy e'tikoddan tub farki.
- 2.Mustakil davlatda islom namoyondalari yubileylarini nishonlash-diniy-ma'rifiy saxodagi amaliy ishlarning natijasi.
- 3.Arablar tomonidan Buxoro va Samarkandda shaxarlarining bosib olinishi va islom dinining urnatilishi./ Norshoxiyning «Buxoro tarixi» asari asosida/.

Variant-10

- 1.Birinchi islom Kodeksi «Majalla» ning yaratilish tarixi va uning islom dini tarakkiyotidagi urni.
- 2.Tasavvuf va islom.Tasavvuf ta'limotining nazarkanda shaxslarni etishtirishdagi urni.
- 3.Islomda ilm va irfon.Ilm va irfon – kamolot ilmi.

Variant-11

- 1.Kur'on yozma nusxasining yuzaga kelishi tarixi.xalifa Usmon tomonidan tayyorlangan Kur'on nusxalari va ularning xozirgi xolati.
- 2.Mustakil davlat shakllanishida islom va boshka dinlarga bulgan konuniy munosabat.
- 3.Din e'tikod, siyosat goya.Dinni siyosatlashtirib kullashning salbiy ijtimoiy okibatlari.

Variant-12

- 1.«Islom dini madaniyati va ma'naviyati» kursini organishdan maksad.
- 2.Yangicha tafakkur va islom.Mustakillik sharoitida islom diniga akl bilan yondoshishning zaruriyati.
- 3.Kur'on va uning sharxlarida inson xukuklarining bayoni.

Variant-13

- 1.Tasavvuf ta'limoti va uning boskichlari,bu boskichlarni egallash talablari.
- 2.Islom va madaniyat,ma'rifat.
- 3.«Majalla» yuzaga kelishining «Konunnom» va «Tanzimat» davrlari.

Variant-14

- 1.Islomda xanafiy xukukshunosligi.
- 2.Boy ilmiy va diniy merosimizni organish va uni kelgusi avlodlarga etkazishning asosiy yellari.
- 3.Fukarolar va yoshlarni din va uning jamiyat va shaxs faoliyatidagi urnini tugri tushuntirish-turli diniy okimlarga karshi murosasizlik asosidir.

Variant-15

- 1.Islom va Kur'onda oila, nikox munosabatlari.

- 2.Dunyoviy davlat kурilishi jarayonida dinga,dindorlar va diniy birlashmalarga konuniy munosabat.
- 3.Din,ma`naviyat va ma`rifatning,ma`naviy merosning uygunlashtirish muammolari va ularga tugri munosabat.

Variant-16

- 1.Shariat,tarikat boskichlarining inson kamolotdagi urni.
- 2.Mustakillikni mustaxkamlashda fukarolar va dindorlar xamkorligi.
- 3.Islomda undan avvalgi dinlarning ayrim urf-odatlarinisaklanib kolishining asosiy sabablari.

Variant-17

- 1.Mustakillik jarayonida yoshlarning dinga munosabat.
- 2.Din davlatdan ajratilgan jamiyatda dinga bulgan munosabat va diniy urf-odatlarni bajarishning tugri yullari.
- 3.«Vijdon erkinligi» tugrisidagi moddaning mazmuni va moxiyati,unga amal kilish tartibi.

Variant-18

- 1.Kur`onning musxaf va suxuf variantlari.Usmon tomonidan Kur`onning yozma nusxasini yaratilishining tarixiy axamiyati.
- 2.Diniy akidaparastlik va uning tub moxiyati.
- 3.Islom Karimov dinning jamiyat va fukarolar xayotidagi urni xakida.

Variant-19

- 1.Ma`naviyat va ma`rifatning islom dinidagi urni va moxiyati.
- 2.Uzbekistondagi mavjud dinlar va ularga kupmillatli davlat fukarolarning munosabatlari.
- 3.Diniy va dunyoviy fanlarning yangicha tafakkur shakllanishidagi urni.

Variant-20

- 1.“Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to`g`risida” gi 1 may 1998 yilda qabul qilingan Qonun yangi tahririning diniy ehtiyoji, diniy ehtiyojini qondirishdagi o`rni.
- 2.Tasavvuf ta`limoti vakillari xayot va faoliyatlarining xayotlari va faoliyatları kelgusi avlodlar uchun yo'llanma, iborat ekanligi.
- 3.Mustaqillik: ilm va fan. I. Karimov mustaqillikni mustahkamlash jarayonida dinga to`g`ri munosabat haqida.

Variant-21

1. Qur`oni Karim “Ikki nur surasi”ning qo`shilishining asosiy sabablari.islom olamidagi ushbu bo`linishning ijtimoiy tarixiy oqibatlari.
2. Islom dini-kishilarni yaxshilik, iyomon, axloq va odobga chorlovchi din.
3. Chor-yorlardan Usmonning islom dini targ`ibotidagi tutgan o`rni va uning tarixiy ahamiyatları.

Variant-22

1. Arablar tomonidan o`z dinlaridan, madaniyatlaridn ortiq rivojlangan buddaviylik dini va madaniyati urnidan islom dini va madaniyatini o`rnatishtalarining ijtimoiy-tarixiy oqibatlari.

2. Islomda diniy, dunyoviy va ruxiy bilimlar mushtarakligini aks etishi
3. Respublika Konstitusiyasi va islom

Variant-23

1. Materializmga asoslangan kemtik tafakkurni to`ldirishda islom dinini o`rni.
2. Islom Karimov diniy tolerantlik, bag`rikenglik to`g`risida
3. O`zbekiston fuqarolarining millati, tili, dini, va e`tiqodlaridan qat`iy nazar qonunlar oldidagi tengligi.

Variant-24

1. Istiqlolda porloq istiqbolga o`sib o`tishda islom dinining o`rni va vazifalari.
2. Yangicha tafakkur va islom. Yangicha tafakkurning moddiy diniy va ruxiy olam mushtarakligidan iborat tafakkur ekanligi.
3. Islom va tasavvuf ta`limoti, ularning o`zaro bog`liqligi

Variant-25

1. Ilm va irfon-ma`naviy kamolot ilmi.
2. Mustaqillikni mustahkamlashda fuqarolar va dindorlar hamkorligi.
3. Islom va xotin-qizlar. Islomda xotin qizlar huquqlarining asoslanishi.

Variant-26

1. ***Choryor Alining Payg`ambar darajasiga ko`tarishga urinishlar va uning islom diniga ta`siri.***
2. Qur`onda xotin-qizlar huquqining asoslanishi
3. Makka va Madina suralarining Qur`ondagi o`rni.

Variant-27

1. Din va yoshlar Mustaqillik jarayonida yoshlarning din va ilmiy bilimiga to`g`ri munosabati.
2. Arablar bosqinchilik siyosatining asosiy sabablari
3. Buddaviylik dini va islom bu dinning o`rtasida islom dini o`rnatalishining tarixiy ijtimoiy oqibatlari.

Variant-28

1. Muqanna tomonidan arablarga qarshi kurash.
2. Jamiyat rivojida fuqarolar va dindorlar hamkorligi
3. “Kalom” islom qonunshunosligi asosi

Variant-29

1. Islomda xanodiylik huquqshunosligi.
2. Islomning ijtimoiy madaniyati, ma`naviyati va ma`rifatiga ta`siri.
3. Islomda oila, nikoh, farzand munosobatlari.

Variant-30

1. Islom musulmonlarining milliy qadriyati.
2. Juz`ya solig`i va uning islomni o`rnatalishdagi o`rni.
3. Islomda dunyoviy ruxiy va diniy bilimlar mushtarakligi.

Islom dini madaniyati va ma`naviyati fanidan savollar.

Murakkab savollar.

1. Mustaqillik jarayonida kursni o`rganishning yoshlarda, fuqarolarda yangicha tafakkur shakllanishidagi o`rni
2. Islom dini kishilarni axloq, iymon, diyonat, insof va yaxshilikka chorlovchi din
3. Olloxga sig`inishni ko`plab arab qabilalariga singdirilishning asosiy sabablari
4. Arablar tomonidan O`rtta va Yaqin sharq mamlakatlarining bosib olinishining asosiy sabablari.
5. Yagona arab davlatida mushrukiylikni batamom yo`qotilishi tarixi
6. Islom dinida bo`linishning yuzaga kelishi sabablari: sunniylik va shialik
7. Islomda ilmi va irfon. Ilm va irfon-ma`naviy kamolat ilmi
8. Tasavvuf va Qur`oni Karim
9. Islomda fiqh masalalari. Islom qonunshunosligi
10. Din-e`tiqod siyosat esa g`oya, ularni aralashtirib yuborishning xavfli tomonlari.
11. “Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to`g`risida”gi Qonun yangi tahririning diniy ehtiyojni, diniy e`tiqodni qondirishdagi o`rni.
12. Islomda shaxs va jamiyatning ma`naviyati, ma`rifati va madaniyati masalalari.
13. Qur`onda ayollar huquqi masalalari
14. Islom va diniy tolerantlik. Materializmga asoslangan kemtik tafakkurni to`ldirishda issom dinini o`rni.
15. Prezident I. Karimov diniy tolerantlik to`g`risida

O`rta murakkab savollar.

1. Islom dini yuzaga kelishining, rivojining Markaziy Osiyo, Sharq xalqlari madaniyati va ma`naviyatidagi o`rni.
2. Ko`p xudolikdan yakka xudolikka o`tishning asosiy ijtimoiy-tarixiy sabablari.
3. Din va yoshlar. Mustaqillik sharoitida yoshlarni dinga va dindorlarga to`g`ri munosabatlari
4. Buddaviylik dini o`rnida islom dini o`rnatilishining asosiy sabablari.
5. O`zbekiston Konstitusiyasi dinga munosabat to`g`risida
6. Arablar tomonidan Kesh, Shaxrisabz, Nasaf, Qarshi, Buxoro, Samarqand shaharlarining bosib olinishi va islonni o`rnatilishi
7. Tarixnavis Norshoxiyoning Buxoroda islom dinini o`rnatilishi to`g`risidagi fikrlari
8. Diniy aqidaparaslik, diniy ekstremizm va funktamentalizm, ularning ko`rinishlari
9. dinni siyosatlashtirishning jamiyat rivojiga salbiy ta`siri vaunga qarshi murasasizlik
10. Prezident I. Karimov dinning jamiyat va fuqarolar hayoti to`g`risida
11. Yangicha tafakkur va uning asosiy qismlari
12. Qur`on nusxasining yaratilish tarixi
13. Islomda xanafiylik huquqshunosligi
14. “Majalla” Islom qonunshunosligining asosi
15. “Majalla” yuzaga kelishida “Qonunnoma” va “Tanzimat” davrlari

Oddiy savollar.

1. O`zbekistonda mavjud dinlar. Ularning fuqarolar xayotidagi o`rni
2. Mustaqillik va diniy bag`rikenglik tolerantlik
3. “Kalom” islom qonunshunosligining asoslaridan biri
4. Diniy konfessiyalar va ularning jamyatidagi o`rni
5. Islom va tasavvuf ta`limoti
6. Qur`on va hadislar. Hadislar Qur`ondan keyingi asosiy manba
7. Qur`on va xotin-qizlar
8. Xijratning tarixiy va ijtimoiy axamiyati
9. Makka va Madina suralari ularning Qurondagi o`rni
10. Islom va Qur`onda oila, nikoh munosabatlari
11. Mustaqillik jarayonida diniy erkinlik masalasi

12. Qur'onning suxuf va musxaf variantlari
13. Islom-yakka xudolik dini
14. Choryorlar davrida arab bosqinlarining sabablari
15. Choryor Alining Payg'ambar darajasiga ko'tarishning islomdagi o'mni

"Milliy istiqlol g`oyasi huquq va ma`naviyat asoslari" mutaxasisligi uchun testlar

" Islom dini asoslari va islom ma`naviyati " maxsus kursidan test savollari.

1.Islom dinining hayotidagi o`rn ni qanday ?

- A.Inson kishilarni yaxshilikka chorlaydi
- B.Islom- din tarixini o`rgatadi
- C.Islom- kishilarini axloq, iymon, ziyoli, yaxshilikka chorlovchi din
- D.Islom kishilarga taskin beruvchi din.

2. Islom dinini yuzaga kelishining sabablari nima ?

- A. Kishilar kelishib yarashgan
- B.Taraqqiyot yuqori bosqichga ko`tarilishi tufayli yuzaga kelgan
- C.Ko`p xudolik dini talablarga javob bermaslik sababi.
- D.Yakka xudolik dini afzallik tufayli

3. Islomning muqaddas kitobi kaysi ?

- A.Tavrot
- B.Qur`on
- C.Bibliya
- D.Injil

4. Xijr oyning tarixiy axamiyati nima ?

- A. Musulmon kalendarni boshlab bergan
- B.Grigory kalendarni boshlab bergan
- C.Kuyosh kalendarni boshlab bergan
- D.Uchinchi javob to`g`ri

5. Qur`on yozma nusxasi yuzaga kelishi sabablari nima ?

- A. Dinni chuqur singdirish uchun
- B.Islom tarafdarlarini ortishi uchun
- C. Din talablarini amalga oshirish uchun
- D. Qur`onni turli g`aliz qo`sishchalaridan saqlab qolish uchun

6. Islomda tomraylikning o`rn ni qanday ?

- A. Boshqa dinlarni qo`riqlash diniy tenglikni ta`minlash uchun
- B. Dirlarni birlashtirish uchun
- C.Diniy targ`ibotni ko`paytirish uchun
- D.Javoblarning ikkinchisi to`g`ri

7.Mustaqillik taraqqiyotida yoshlarning dinga munosabati qanday ?

- A. Din talablarning o`rganish uchun
- B. Mavjud qonunlar asosida tafakkur shakllantirish uchun
- C. Tafakkurni o`stirish uchun
- D. Javoblarning birinchisi to`g`ri

8. Ko`p xudolikdan yakka xudolikka o`tishning sabablari nima ?

- A. Mayda davlatlarning birlashushi oqibatida barcha xudolar orqali boshqarib bo`lmasligi tufayli
- B.Barcha xalq kelishib yarashgan
- C.Jamiyat rivoji talabi
- D.Javoblarning turtinchisi to`g`ri

9.Qur`onda xotin- qizlar huquqlari bayon etilganmi ?

- A. Qur`onda bu huquqlar bayon etilmagan
- B.xotin- kizlar huquqlari alohida bayon etilgan
- C. Bu huquqlar hadislarda bayon etilgan
- D. Bu huquqlar qisman bayon etilgan

10. Axloq, odob, insoniylik masalalari qaysi islomiy manbada ko`rsatilgan ?

- A. Qur`on sharularida
- B. Muxaddislarning hadislarida
- C. Islomshunoslar asarlarida
- D. Islom fatvolarida

11.Islom dinida yunalishlar bor ?

- A. Sunnilik va shialik
- B. Suniylik anabatyiseylik
- C. Shialik, shadiylik
- D. Ikkinchisi javob to`g`ri

12. Yagona arab davlatining tashkilotchisi, qozisi kim bo`lgan ?

- A. Ibrohim payg`ambar
- B. Iso masih
- C. Muhammad Alayhissalom
- D.Muso Alayhissalom

13. Qur'on qanday suralarda bo'lingan ?

- A. Makka, kuddus suralarda
- B. Madina, xijoz suralarda
- C. Kuddus, Misr suralarda
- D. Makka, va Madina, suralarda

14.O'zbekiston Konsitutsiyasining qaysi moddasi vijdon erkinligi bag`ishlangan ?

- A. 61 moddasi
- B. 40 moddasi
- C. 31 moddasi
- D. 72 moddasi

15. Islomda qaysi huquqshunoslik mavjud ?

- A. Xamidiylik
- B. Shadxiylik
- C. Xanbaliylik
- D. Zaydiylik

16. Buxoroda Islom dini o`rnatalishi qaysi asarda ko`rsatilgan ?

- A. Islom Buxoriy hadislarida
- B. Norshoxiyning " Tarixi Buxoro " asarida
- C. Gulxaniyning " Zarbulmasal " asarida
- D. Navoiyning " Hamsa " sida

17. Qaysi ta'limot buyuk islam nazarkardalarini yetishtirib bergan ?

- A. Xristianlik ta'limoti
- B. Tasavvuf ta'limoti
- C. Buddaviylik ta'limoti
- D. Zardushtiylik ta'limoti

18. Fiqxshunoslikning birinchi manbasi qaysi ?

- A. Shariat qonunlari
- B.Tariqat talablari
- C.Ma'rifat talablari
- D. Mansalla qonunlar to`plami

19. Dunyoviy davlat qo`shilishiga dinga munosabat qanday ?

- A. Jamiyat talablari asosida
- B. Moddiy, diniy va ruxiy olam dalillari asosida tafakkur shakllanishi jarayonida ob'ektiv munosabat
- C. Din talablari asosida
- D. Uchinchi javob to`g`ri

20. O`zbekistonda qanday yirik dinlar mavjud ?

- A. Islom, xristianlik iudaizm
- B. Islom, konfutsiychilik
- C.Xristianlilik, braxmanchilik, islam
- D. Javoblarning barchasi to`g`ri

21. Dindorlar va diniy birlashmalarning munosabati Konstitutsiyaning qaysi moddasida belgilangan ?

- A. 31 moddasida
- B. 40 moddasida
- C. 61 moddasida
- D. 70 moddasida

22. Qur'onning yozma nusxasi qaysi choryor tomonidan yaratilgan ?

- A. Abu Bakr Siddiqiy davrida
- B. Usmon ibn Afxom davrida
- C. Umar xalifaligi davrida
- D. Uchinchi javob to`g`ri

23. Qur'on Muhammad payg`ambarga qaysi farishta orqali yetkazilgan ?

- A. Isroil Alayxissalom
- B. Azroil Alayxissalom
- C.Mekoil Alayxissalom
- D. Isrofil Alayxissalom

24. Islom dini qaysi yilda Muhammad payg`ambar tomonidan targ`ibot etilgan

- A. 570 yildan
- B. 623 yildan
- C. 610 yildan
- D. Ikkinchi javob to`g`ri

25. Islomda qaysi kecha " Laylatul qadr " kechasi deb ataladi ?

- A. Xijrot kuni
- B. Qur'on nozil etilgan kun
- C. Makka va Madina birlashgan kun

D. Javoblarining uchinchisi to`g`ri

26. Qaysi xadislar eng ishonchli hadislar hisoblanadi ?

A. At Termiziy hadislari

B.Axmad Yassaviy hadislari

C. Baxoviddin Naqshband hadislari

D. Imam Buxoriy hadislari

27. Islom dinining asosiy nazariy va g`oyaviy manbalari qaysi ?

A. Islomning diniy talablar

B. Qur'on Karim hadisi sharif va fatvolar

C.Muhammadislar hadislari

D. Birinchi javob to`g`ri

28. Islomda bo`linishlar yuzaga kelinishining sababi nima ?

A. Choryor Alini payg`ambar darajasiga ko`tarish sababli

B.CHoryor Umarni payg`ambar darajasiga ko`tarish uchun

C.CHoryor Usmonni payg`ambar darajasiga ko`tarish uchun

D. Javoblarining uchinchisi to`g`ri

29. Qur'onda necha sura bor ?

A.116 sura

B.114 sura

C.118 sura

D. 90 sura

30. Qur'onga 115 surani kimlar qo`shtalar ?

A. Sunnijalar

B. Shialar

C. Xamadiylar

D. Shodiyalar

31. Qur'on asl nusxalari shu kunlarda qaerda mavjud ?

A. Qoxirada, Texronda, Pomisda

B. Londonda, Misrda, Texronda

C.Makkada, Londonda, Misrda, Toshkentda

D.Samarqandda, Buxoroda, Londonda

32. Islomning besh asosiy talablari qaysilar?

A.Ollohnii uning vakili Muhammadni tan olish, ro`za tutish, zakot berish, nomoz o`qish

B.Barcha diniy talablarni tan olish

C.Ruza tutish, zakot berish

D.Javoblarining ikkinchisi to`g`ri

33. Islom dini mazmuni va mohiyatiga ko`ra qanday qadriyat hisoblanadi ?

A. Xalqning mintakaviy qadriyati

B. Xalqning milliy qadriyati

C. Xalqning umuminsoniy qadriyati

D.Uchinchi javob to`g`ri

34. Axloq va odob iymonga bag`ishlangan so`zlar qaysi ?

A. Qur'on shariflarida

B.Hadisi shariflarida

C. Islom fatvolarida

D.Birinchi javob to`g`ri

35. Diniy tomroniyalar nima ?

A. Dinga to`g`ri yondashuv

B.Diniy bag`rikenglik

C.Din talablariga amal kilish

D. Uchinchi javob to`g`ri

36. Tasavvuf ta'limoti islom dinga tayanadimi ?

A. Tasavvuf ta'limoti islomga to`liq tayanadi

B. Qisman tayanadi

C.Umuman tayanmaydi

D. Ikkinchchi javob to`g`ri

37. Qaysi payg`ambar davridan boshlab yakkaxudolik dini targ`ib etilgan ?

A.Nux payg`ambaridan boshlab

B.Ibroxim payg`ambaridan boshlab

C.Ismoil payg`ambaridan boshlab

D. Isroil payg`ambaridan boshlab

38. Qaysi ta'limot komil insonni shakllantirish masalasini ilgari suradi ?

A. Buddaviylik dini ta'limoti

B. Zardushtiylik dini ta'limoti

C. Tasavvuf ta'limoti

D. Ikkinchı javob to`g`ri

39. Qaysi dunyoqarashda moddiy, diniy va ruxiy olam mushtarakligi mujassam ?

- A. Mustaqillik dunyoqarashda
- B.Zardushtiylig dunyoqarashda
- C.Buddaviylik dunyoqarashda
- D.Uchinchi javob to`g`ri

40. Islomda qaysi manbaa Qur'ondan keyingi manbaa hisoblanadi ?

- A.SHariyat manbalari
- B.Tariqat manbalari
- C.Islom fatvolari
- D.Hadisi shariflar

41. Islom- Ilmi qanday ilm

- A.Axloq- odob ilmi
- B.SHariyat tariqat ilmi
- C.Ilm va irfon, ma'naviy kamolot ilmi
- D.Ikkinchı javob to`g`ri

42. Islom dini Movaraunaxrga kimlar tomonidan tarqatilgan ?

- A.Arablar tomonidan
- B.Forslar tomonidan
- C.Eroniylar tomonidan
- D.Kurdlar tomonidan

43. Arablarga qarshi qaysi shaxs ayovsiz kurash olib borgan ?

- A. Spitamin
- B.Muqanna ibn Xoshim
- C.SHiroq
- D.Tumaris

44.Dinni siyosat bilan aralashtirib bo`ladimi ?

- A.Aralashtirib bo`lmaydi, chunki din siyosatlashsa haqiqatni egallash quroliga aylanib qoladi
- B.Qisman aralashtirish mumkin
- C.To`liq aralashtirish mumkin
- D.Javoblarning uchinchisi to`g`ri

45. Islom dini terrorchilik bilan aloqadorligi ?

- A. Islom dini terrorchilik bilan aloqador emas, terrorchilar dinni siyosatlashtirib niqob kilib qo`llaydi
- B.Qisman aloqadorligi bor
- C. Ular boshqa-boshqa yo`nalishlar
- D. Javob berishga ikkilanmang

46. Diniy aqidaparastlik islom dini bilan bog`liqmi ?

- A.Yo`q, diniy aqidaparastlik islom dinini siyosatlashtiradi
- B.Qisman aloqador
- C.Aloqador emas
- D.Javoblarning uchinchisi to`g`ri

47. Davlat tashkilotlarida diniy ehtiyojni qondirish mumkinmi ?

- A.Yo`q mumkin emas, chunki din davlatdan qonuniy ajratilgan
- B.Qisman mumkin
- C.Umuman mumkin emas
- D.Javob berishga qiyalmang

48. Mustaqillik jarayonida islom diniga qanday munosabatda bo`lish lozim ?

- A.Jamiyat talablari asosida
- B.Konstituttsianing 31 va 61 moddalari asosida
- C.Insonning xohishi asosida
- D.Birinchi javob to`g`ri

49. Arab halifaligi qaysi yildan boshlangan ?

- A.570 yildan
- B.661yildan
- C.632 yildan
- D.Ikkinchı javob to`g`ri

50. "Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to`g`risida" gi qonunning yetti tahriri qachon qabul qilingan?

- A.1996 yil 1 avgustda
- B.1998 yil 1 mayda
- C.2000 yil 10 oktyabrdagi
- D. Birinchi javob to`g`ri

51.Buxoroda islom dinini o`rnativshning qaysi muallif asarida berilgan ?

- A. Norshoxiyning " Tarixi Buxoro " asarida
- B.Beruniyning " O`tmishdan estaliklar " asarida
- C.Farotiyning " Fozil shaxar kishilari "asarida

D.Uchinchi javob to`g`ri

52.Tasavvufning qaysi bosqichi inson kamolot bosqichi deb hisoblanadi ?

- A. Shariat bosqichi
- B.Tariqat bosqichi
- C.Ma`rifat bosqichi
- D.Haqiqat bosqichi

53.Makkai Madinaga kuchib utish kaysi yilda sodir bulgan ?

- A.570 yilda
- B.622 yilda
- C.661 yilda
- D. Birinchi javob to`g`ri

54.Islom dinining asosiy manbaalari qaysi ?

- A.SHariat qonun- qoidalari
- B.Muhaddislar hadislari
- C.Qur`oni Karim, Hadisi sharif va fatvolar
- D.Birinchi javob to`g`ri .

55.Dinning kishi hayoti, turmushidagi o`rni qanday?

- A) din xalq uchun ma`naviy og`u;
- B)din xalqni axloqqa undovchi vosita;
- C) din xalqqa taskin beruvchi va qutqaruvchi vosita;
- D)din xalqni tartibga chaqiruvchi vosita;

56. Qaysi din eng qadimiylardan hisoblanadi?

- A)xristianchilik;
- B)islom;
- C)judaizm;
- D)sintoizm;

57.Islom dini Muhammad alayxissalom tomonidan qaysi yildan boshlab tashviqot qilingan?

- A) 570 yildan;
- B) 622 yildan;
- C) 632 yildan;
- D) 610 yildan;

58.Qur`onning yozma nusxasi qaysi halifa davrida yozib tugatilgan?

- A) Muhammad payg`ambar davrida;
- B) Abu Bakr Siddiqiy halifaligi davrida;
- C)Usmon Ibn Affon halifaligi davrida;
- D)Ali halifaligi davrida;

59.Qur`onning asosiy orginal nusxalari qaerda shu kunlarda saqlanadi?

- A)Toshkentda, Quddusda, Leningrada;
- B) Qohirada, Madinada, Buxoroda;
- C) Londonda, Tehronda, Samarcanda;
- D) Londonda, Kohirada, Toshkentda;

60.Mustakillik sharoitida denga qanday yondoshish lozim?

- A)davlat qo`ygan talablardan kelib chiqib;
- B)tafakkur va ilmiy bilish darajasidan kelib chiqib;
- C)din nimani ilgari sursa, barchasiga amal qilib;
- D)so`rab-surishtirmay ishonish;

61.Din yuzaga kelishining asosiy sababi nima?

- A)insonlarning o`zaro kelishib yaratishgan;
- B) insonlarning tabiatni stixiyali /ko`r/ kuchlari oldidagi ojizligi tufayli;
- C) insonning bilimi sayyozligi tufayli;
- D) jamiyat rivojining yuqori bosqichga ko`tarilishi tufayli;

62 Zardushtiylik dinida qiyomat qanday hodisa orqali yuzaga keladi?

- A)erning parchalanib ketishi tufayli;
- B) yerni suv bosishi tufayli;
- C) koinot xalokati tufayli;
- D) inson tabiat muvozanatini buzishi tufayli;

63. Diniy tashkilotlarga munosabat O`zbekiston Konstitutsiyasining qaysi moddasida berilgan?

- A) 31 moddasida;
- B) 70 moddasida;
- C) 51 moddasida;
- D) 61 moddasida;

64.Islom dinining nazariy va g`oyaviy manbalari qaysi?

- A)shariat qonun-qoidalari;
- B)tariqat qonun-qoidalari;

- C)muhandislar yozgan hadislar;
- D)Qur'on Karim, hadisi-sharif va fatvolar;

65. Animizm dinida nima ilohiyashtiriladi?

- A)kishining u dunyodagi hayoti;
- B)tan o'lsa-da, jonning, ruhning o'lmasligini;
- C)sehr-joduni;

66. Prezident I.Karimovning qaysi asarida diniy ekstremizm, fundamentalizmga va islom diniga ta'rif bergan?

- A) «O'zbekiston o'z istiqlol va taraqqiyot yo'li» «O'zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo'lida»;
- B) «O'zbekiston siyosiy-ijtimoiy va iqtisodiy istiqbolining asosiy tamoyillari», «O'zbekiston XXI asr busag'asida, xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari»;
- C) «Yangisini qurmay, eskisini buzmang», «SHu aziz Vatan barchamizniki»;
- D) «Buyuk maqsad yo'lidan og'ishmaylik», «O'zbekiston xalqi o'z yo'lidan qaytmaydi»;

67.Qaysi Islom lashkarboshi tomonidan qadimgi Kesh Shaxrisabz, Nasaf /Qarshi/, Buxoro shaharlari arab bosib olingan?

- A) Hazrat Ali boshchiligidagi;
- B) Hazrat Umar boshchiligidagi;
- C) Qutayba Ibn Muslim boshchiligidagi;
- D) Abbosiylar halifasi boshchiligidagi;

68.O'zbekiston mustaqilligi sharoitida din va dunyoviy davlat o'rtaсидаги munosabat qanday bo'lishi kerak?

- A)dinlar va davlat o'rtaaside murosasiz kurash bo'lishi kerak;
- B)O'zbekistonda mavjud dinlar va dunyoviy davlat siyosati mustaqillikni mustahkamlashda o'zaro demokratik uyg'unlikda bo'lishi lozim;
- C)dunyoviy davlatda dinlar faoliyatni cheklanadi;
- D)dunyoviy davlatda denga keng yo'l beriladi;

69.Qaysi Islom olimlari asosiy hadisshunos /muhaddis/Lar bo'lib islom olamiga tanilgan?

- A)Yassaviy, al-Farg`oniy, Najmuddin Kubro;
- B)A.Navoiy, C.SHeroziy, X.Jardox;
- C)Muslim al-Nishapuriy, at-Termiziy, al-Buxoriy, Naqshbandiy;
- D)Abduholiq Gijdivoniy, Motrudiy;

70.Quyidagi javoblarning qaysilari islomning asosiy yo`nalishlari, oqimlari ko`rsatilgan?

- A) ismoiliylar, islom fundamentalistlari, vaxxobiylar;
- B) sunniylik, shialik, xorijiylilik;
- C) molikiylik, xanifiylik, shofiylik, xanbaliylar;
- D) mutazaliylar, akromiylar;

71.Yangi tahrirdagi «Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risida»gi qonun necha moddadan iborat?

- A)103 moddadan;
- B)23 moddadan;
- C)39 moddadan;
- D)25 moddadan;

72.Quyidagilarning qaysi biri xalq milliy dirlari hisoblanadi?

- A)buddaviylik, xristianchilik, islom;
- B)xinduliy, daosizm,sintoizm, iudaizm;
- C)totemizm, animizm, fetishizm;
- D)islom, shomonizm, sexrgarlik;

73. Tasavvuf /sufiylik/ ta'limoti islom dini bilan aynan bir narsami?

- A) Islom va tasavvuf ta'limoti mazmuni aynan bir narsa;
- B) Tasavvuf islom dinidan oziqlanib, din bag`rida rivojlangan dunyoviy ilmlar bilan ham boyitilib, din bilan ilmiylik uyg'unlashuvdir;
- C) tasavvuf dindan butunlay ajralgan dunyoviy bilimlar bilan shug'ullanadigan tarbiyaviy ta'limotdir;
- D) tasavvuf-dunyoviy bilimlar majmui;

74. «Tariqat» qanday tushuncha?

- A) «Tariqat» chuqur diniy tushuncha bo'lib, Ollohol yulida inson o'zini safarbar qilishdir;
- B) «Tariqat» komil inson darajasiga erishishni ko`rsatuvchi to`g'ri yo'l bo'lib, unda ruxan va vijdonan poklanib, ollohol nazariga /vasligi/ yetishish uchun ko'rashuvchi bosqichlardan iboratligini aks ettiruvchi tushunchadir;
- C)tariqat butunlay dindan ajralgan, dunyoviy bilimlar bilan qurollantiruvchi ma'naviy-axloqiy, tarbiyaviy ta'limotdan iborat bo`lgan tushunchadir;
- D) tariqat ilmiy-falsafiy tushunchalar majmui;

75. Islom o'z mazmuni va mohiyati jihatidan qanday qadriyat deb hisoblanadi?

- A) Islom o'zbek xalqining diniy va mintaqaviy qadriyatidir;
- B) Islom o'zbek xalqining milliy qadriyatidir;
- C) Islom umuminsoniy qadriyatidir;
- D) Islom arablarning milliy qadriyatidir;

76. Dinning ijtimoiy vazifalari?

- A) kompensatorlik, regulyatorlik, boshqaruvchilik.

- B) integratorlik, e‘tiqodlik, monoteistlik
- C) kompessorlik, integratorlik, regulyatorlik, legitimlovchilik.
- D) legitimlovchilik, taskin beruvchilik, integratorlik

77. Buddaviylik dini to`g`risidagi qazilmalar Movaraunnaxrning qaysi joylaridan topilgan?

- A. Ayrитом, Qоратепа, Шуртепа, Құмтепа
- B. Qоратепа, Айтитом, Даңғарзинтепа, Құва, Зартепа, Чингизтепа, Qоравултепа.
- C. Чингизтепа, Бешбұлоқ, Qоравултепа, Шоштепа, Чинбұлоқ.
- D. Javoblarning birinchisi, uchinchisi to`g`ri.

78. Din qaysi paytda e‘tiqodlik xususiyatidan mahrum bo`lib, hokimyatni egallash quroliga aylandi?

- A. Din iloxiylashtirilsa.
- B. Din zamonaviylashtirilsa.
- C. Din siyosatlashtirilsa.
- D. Din insoniylashtirilsa.

79. Fuqarolar, yoslar aqidaparaslikka berilib ketmasliklari uchun dinka qanday yondoshmoqlari lozim?

- A. Dinga amal qilishlari.
- B. Diniy bilimlarga ilmiy bilimlар talablari asosida yondoshishlari.
- C. Dinda nima ko`rsatilgan bo`lsa, unga amal qilishlari
- D. Daxriylikka amal qilishlari.

80. “Xizb ut-taxrir” diniy-siyosiy partiyasining asoosiy maqsadi nima?

- A. Xalq orasida dinni keng yoyish.
- B. Diniy bilimlarni xalqqa singdirish.
- C. Dinni sisatlashtirib, hokimyatni egallash quroliga aylantirishga urunish.
- D. Javoblarning barchasi to`g`ri.

81. “Akromiylar” guruxi qaysi diniy-siyosiy partiyaga qarashli?

- A. Vaxxobiylilik
- B. “Xizb ut-taxrir” diniy-siyosiy partiyasiga
- C. Islom uyg`onish partiyasiga
- D. Iegova shoxidlari diniy-siyosiy oqimiga.

82. Diniy ekstremizm nima?

- A. Muayyan diniy konfenssiya va tashkilotlardagi ashaddiy mutassib unsurlar faoliyati mafkurasi.
- B. Islom xalofaligini o`rnatishga intiluvchilar mafkurasi.
- C. Vaxxobiylilik diniy-siyosiy oqimi talablarini singdirishga intiluvchilar mafkurasi.
- D. Javoblarning barchasi to`ori.

83. diniy fundamentalizm nima?

- A. Diniy ta`limotlarni yangilashga urinish.
- B. Dinda dogmatiklashgan tomonlarni inkor etishga urinig.
- C. Ma`lum din vujudga kelgan ilk davrga qaytish va bu yo`l bilan mavjud muammolarni hal qilish mumkin degan fikrni ilgari surish
- D. Javoblarning barchasi to`g`ri.

84. Saxix hadislar to`plamiga qaysi muhaddis asos solgan?

- A. Najmiddin Kubro.
- B. Imom al-Buxoriy
- C. At Temiziy
- D. Nishopuriy

85. Axloqiy me`yor talablarini tishlab chiqishda qaysi islomiy manbaning yuqori o`rnini bor?

- A. Shariat talablarining
- B. Hadislarning
- C. Tariqat talablarining
- D. Javoblarning barchasi to`g`ri.

86. Sunnialarning masxabi qaysi?

- A. Xanafiyalar, molikiylar, zaydiylar
- B. Ismoiliylar, xanbaliylar, ja`fariylar
- C. Xanfaliylar, shofiyalar, molikiylar
- D. Molikiylar, shofeiyalar, zaydiylar

87. Zardushtiylilik dinida inson qaysi ma`buda orqali olovda tozalanib, qayta tiriladi?

- A. Axuramazda ma`budasi orqali.
- B. Mitra ma`budasi orqali.
- C. Axriman ma`budasi orqali
- D. Dindagi barcha ma`budalar orqali.

88. O`zbekistonda mavjud dinlarga qanday tamoilga asosan munosobatda bo`linadi?

- A. Bao`rikenglik, toleranlikka asosan
- B. Dirlarning salohiyatiga asosan
- C. Dirlarning tarqalish me`yorlariga asosan
- D. Ikkinchı javob to`g`ri

89. Zardushtiyin dinining asosiy manbai va muqaddas kitobi qaysi?

A. Bibliya

B. Tavrot

C. Injil

D. Avesto

90. Ko`pxudolikdan yakkaxudolikka o`tishning asosiy sababi nima?

A. Inson o`zini tabiatni bir bo`lagi deb bilish

B. Insonlarning o`zaro kelishuvi asosida

C. Inson tafakkurining o`sishi.

D. Barcha javoblar to`g`ri.

91. Bibliyaning qaysi qismi yahudiylarga taaluqli kitob?

A. Yangi Ahd

B. Ko`xna Ahd

C. Ikkala qism ham

D. Birinchi javob to`g`ri.

92. Qaysi din milliy davlat dini hisoblanadi?

A. Totemizm, fetishim, xinduchilik

B. Braxmanchilik, sintoizm, animizm

C. Xinduchilik, braxmanchilik, sintoizm

D. Javoblarning barchasi to`g`ri

93 Qaysi milliy davlat dini Xitoyda yuzaga kelgan?

A. Sintoizm, daosizm

B. Xinduchilik, iudaizm

C. Braxmanchilik, konfutsiychilik

D. Konfutsiychilik, daosizm

94. Buddaviylik dining asoschisi kim?

A. Buddha Shakya Muna

B. Imperator Ashoka

C. Eftaletlar

D. Roxiblar

95. Qur'on vaxiyları qaerda nozil bo`la boshladi?

A. Arosat tog`ida

B. Xiro tog`ida

C. Makkada

D. Madanada

96. Yakkaxudolik dinlariga o`tishning asosiy sabablaridan biri nima?

A. Jamiyatning pastdan yuqoriga rivojlanishi.

B. Kishilar tafakkurining o`sib borishi?

C. Mayda davlatlarning yiriklashib, ularni bir qancha xudolar yordamida boshqarishning mushkullashuvi.

D. Javoblarning barchasi to`g`ri

97. Yaxudiylarning diniy kitobi Tora Tavrot kimga va qayrda berilgan?

A. Iso Masixga Juda shahrida

B. Muso payg`ambarga Tur tog`ida

C. Yaxvega Sion tog`ida

D. Muhammad payg`ambarga makkada

98. Hozirdavrda islom halifaligini qayta tiklash mumkinmi?

A. Xalifalikni qayta tiklash mumkin

B. Xalifalikni qayta tiklash mumkin emas, chunki Muxammad payg`ambar “Mendan so`ng xalifalik 30 yil davom etadi, so`ng podsholik paydo bo`ladi” degan.

C. Xalifalikni qayta tiklash mumkin, iloji bo`lsa

D. Javoblarning uchinchisi to`g`ri.

99. Ayrim diniy oqimlarning islom xalifaligini qayta tiklash kerak deyishdan maqsadlari nima?

A. Islomni pesh qilib, hokimyatni egallab, bilganlaricha boshqarish

B. Dinni siyosatlashirib, hokimyatni egallash quroliga aylantirish

C. Musulmonlarni slavyanlarga qarshi qo`yish

D. Javoblarning barchasi to`g`ri

100. Shialikning qanday masxablari bor?

A. Shofeylik, jafariylik, molikiylik

B. Zaydiylik, xanafiylik, ismoiliylik

C. Molikiylik, sunniylik, jafariylik

D. Ismoiliylik, ja`fariylik, zaydiylik

Kafedra mudiri: I. Xudoyberdev

Tuzuvchi ma`sul: M. Rajabov